

Духовното мислене

Джон Оуен

Предговор към настоящето издание

Книгата на Джон Оуен Благодатта и задължението да мислим духовно, е публикувана за пръв път през 1681г. В своя предговор Оуен пише: “Смятам, че е необходимо накратко да разясня на читателя същността и предназначението на настоящето непретенциозно изследване, което може да го насърчи към четене и в известна степен да послужи за мое извинение, че го издавам. Ето защо читателят трябва да знае, че предадените тук мисли първоначално бяха мои лични размисления във време, когато изобщо не бях способен да правя каквото и да било за наставление на другите и никак не се надявах, че ще мога да го върша отново на този свят. Получавайки, както си мислех известна полза и удовлетворение от упражняването на своята мисъл, когато Бог милостиво ми възвръщаше част от силите, аз се връщах на същата тема за поучение на своето патство.”(Оуен е бил много болен и е мислел, че ще умре.)

Намерението на Оуен не е да твърди, че християните не трябва да си мислят, или да се наслаждават на нещата, които по принцип носят радост в този живот. По-скоро той е дълбоко загрижен да не би някое от тях да завладе мислите на вярващите дотолкова, че да не изпитват желание за духовното и радост от него.

Оуен е разтревожен от липсата на посвещение у християните и на духовна зрялост у мнозина, които по негово време изповядват, че са вярващи. Той пише:

“Част от целите на настоящето изследване е да отвърне мъжете(и не само мъжете) от нечестивото състояние на сърцето и разума, за да разкрие греховността и опасността от него, да насочи хората към начините и средствата, с които да го преодолеят, да представи по-добри обекти за размисъл и предпочитание, да открие и да изгради у тях умението, което е изключително важно за всички вярващи, ако те желаят живот в мир.” Дано да е така!

Джон Апълби

I

СЪЩНОСТТА НА ДУХОВНИЯ НАЧИН НА МИСЛЕНЕ

1

ПОЯСНЕНИЕ ВЪРХУ РИМЛЯНИ 8:6

“Плътското мъдруване е смърт, а духовното мъдруване -- живот и мир” (СИ)

Живот...мир...смърт! Кой не би предпочел живота и мира? Но те, казва апостол Павел, постигат само човека, чиито разум се стреми към духовното. Отсъствието на духовна нагласа е равносилно на смърт. Апостол Павел не посочва трета възможност. Тогава какво представлява духовната нагласа? Какво се има предвид под живот и мир? Как да разберем дали мислим духовно или не? Това са въпросите, които искам да се опитам да разгледам в настоящата книга.

Тези въпроси не са лесни, защото често усещаме върху себе си едновременно влиянието както на стремежа към духовното, така и на стремежа към плътското. Християните постоянно ще съзнават непрестанната борба между двете (Галатяни 5:17). Как можем да разберем какъв е действителният стремеж на ума ни? Как можем да сме сигурни, че не се самоаблуждаваме? Ако сме завладени от копнеж по плътското, не сме в състояние да угодим на Бога (Римляни 8:8), откъдето следва, че ще умрем (Римляни 8:13). Картината е доста черна в сравнение с живота и мира!

Какво разбира апостол Павел под “духовно мъдруване”(СИ), “копнеж към духовното”(РИ)? Думата “дух” в писанието се отнася или до “Святия Дух”(както е в Римляни 8:9), или до новият духовен живот, породен у вярващия от Святия Дух(като е в Йоан 3:6). Според мен, под “копнеж към духовното” тук апостол Павел разбира “действието на новия духовен живот у вярващия”.

Този нов духовен живот подтиква вярващия да мисли и да се наслаждава на духовното; нещо, което преди да стане християнин никога не му е било навик! Невярващите обичат само нещата от света, а тези, които вече са повярвали, поставят по-високо обичта към Божиите неща.

Можем да определим стремежа към духовното като съставен от три елемента: разумът, винаги насочващ активно мислите към духовното; нарастващата любов към духовното; истинското чувство на удовлетворение, породено от духовното и изпитвано от вярващия.

В разглеждания стих ап. Павел определя духовният начин на мислене като основно отличителна характеристика на вярващия и изтъква, че само той води към живот и мир. Значи трябва да е жизненоважен!

Може би ще ни е полезно да погледнем набързо какво представлява стремежът към плътското. Тогава ще можем по-добре да оценим стойността на духовната нагласа. Например, когато хората се стремят към земното, любовта към земните неща преобладава в ума им. В тях няма любов към духовното. Дори и истинските християни понякога обичат прекалено някои неща от този свят. Тогава се влошава здравето на техния духовен живот. Няма мир, присъщ на ненакърнения духовен живот. Някои хора знаят за духовните неща, но не ги търсят. Във всички тези примери стремежът към земното се разкрива като враг на стремежа към духовното.

Ето защо мисля, че онези, които нямат желание да достигнат възможно най-високата точка на духовна нагласа и се задоволяват с по-малко, не представят реални доказателства, че са истински вярващи.

Възможно е подобни хора да имат духовен живот, но те няма да изпитат Божия мир. Може дори да се самозалъгват и изобщо да не притежават духовен живот.

2

ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДУХОВНАТА НАГЛАСА НА УМА

През пролетта можем да видим дърветата, отрупани с цвят. Много скоро някой от цветчетата опадват и изчезват. Други остават на дървото и по-късно дават плод. Умовете на хората са затрупани с мисли както дърветата да отрупани с цвят. Много от тях не водят до нищо. Други раждат плодове -- добри или лоши. Видът на нашите мисли е показателен дали мислим духовно или не. Човекът е такъв, каквито са и мислите в душата му (Притчи 23:7)!

Разумът, завладян от новия духовен живот, ражда духовни плодове. Както за плодородието на почвата се съди по това, дали културите растат добре, така и за нашия ум може да се съди по начина ни на мислене, най-вече във време на премеждия. Дали

изпадаме в паника и забравяме Бога? Или съвсем естествено се обръщаме към Него за разрешение на проблемите си?

Има много случаи обаче, когато дори и невярващите изглежда имат духовни мисли. Например някои хора може да имат навик от време навреме да четат Библията, без обаче да прилагат наученото. Когато Бог и Божията воля се появяват в мислите само от време навреме, умът не притежава истинска духовна нагласа. Както Бог казва на Езекиил: “Те дохождат при тебе, както дохождат хората, та сядат пред тебе като Мои люде, и слушат твоите думи, но не ги изпълняват, защото с устата си показват много любов, но сърцето им отива след печалбата им.” (33:31).

Когато изведнъж връхлети голяма трудност или трагедия, на някой хора им се случва да се замислят и за духовното. Но след като затруднението приключи, те забравят решението си да търсят Бога. Все едно да разчиташ на внезапните бури, за да се снабдяваш с питейна вода. Когато бурята премине, водата свършва. Колко по-добре би било ако водата тече от непресъхващ извор! Новият духовен живот на вярващия, роден от Святия Дух, прилича на чист воден извор в ума му.

От друга страна, има хора, които започват да мислят за Бога само когато им се случват хубави неща. След известно време обаче духовният им интерес се изпарява. Те приличат на земя, която ражда само ако е добре наторена. Колко по-добре е когато истинският духовен стремеж ражда непрестанно духовни плодове!

3

С ДУХОВНО МИСЛЕНЕ? НЕ НЕПРЕМЕННО!

Досега трябва да е станало ясно, че се нуждаем от начини за проверка, за да откриваме дали мислим духовно или не. Трябва да сме сигурни, че проверката е благонадеждна. Нека ви представя три надеждни критерии за духовност.

Например хората, които обичат да слушат хубави проповеди, не винаги се стремят към духовното. По времето на Христос много хора харесват Неговите поучения. Но както Исус казва в притчата за сеяча, веднага щом свърши проповедта, те забравят за чутото. Има хора, които са като почвата на канаристи места, почвата с тръни и бодили или много плитката почва (Матей 13:18-22).

От друга страна, не отричаме, че именно слушането на добри проповеди подпомага вярващите в най-голяма степен да се стремят към духовното. Но за разлика от онези, които са временно повлияни от проповедта, вярващите получават полза в три важни области: стимулира се тяхната вяра в Бога(не само знанията за Него), задоволяват се техните духовни нужди и се развиват духовните им разбирания.

Ще дам и друг пример -- не винаги хората, които се молят с лекота, са духовно мислещи. Някой хора притежават дар слово по рождение, но този дар не доказва, че са духовни. Вродените дарби правят вярващите по-полезни в служба на Христос, но наред с дарбата у тях трябва да присъстват смирението, почитта към Бога и любовта. Голата пламенност на молитвата не е доказателство, че тя е продиктувана от духовна нагласа на ума. Пламенността може да е породена и от силното желание да получим нещо, от голямото безпокойство, в което се намираме, или от естественото ни умение да боравим с думите.

Въпреки това, ние не заключаваме, че всички пламенни молитви са малко или много неискрени. Това би било толкова глупаво, колкото да кажем, че след като оборския тор мирише, значи няма да го използваме! Естествените дарби не са

безспорни белези на духовни стремежи, но могат да са от голяма полза за израстване на самото духовно мислене.

Как можем да се уверим, че нашите молитви са продиктувани от духовна нагласа? Навярно по няколко начина: като проверяваме своите вътрешни мотиви. Хората, които имат истинска християнска вяра, ще знаят дали мотивите им са искрени (I Йоан 5:10). Ако молитвата е наслада за вярващия, ако освежава духа му, успокоява мислите му и утешава съвестта му, тогава тя е истинска (Псалм 36:7-9). Когато молитвата не ни въздейства така, трябва смирено да се молим за това. Още повече, когато молитвата е придружена от копнеж да живеем в святост, тогава можем да кажем, че тя идва от духовен ум. Вярващите, които се молят правилно, ще живеят правилно и ще избягват от всичко, което може да попречи на тяхното благочестие.

Ако нашите молитви са проява на любовта ни към Христос, тогава можем да ги считаме за израз на духовна нагласа. И накрая, ако те са придружени от практически действия (Яков 1:27), тогава можем да ги смятаме за искрени. Всеки, който се моли пламенно за другите, но не прави нищо, за да им помогне, не притежава духовен разум. Той прилича на пътепоказател, който указва пътя, но същевременно си остава на мястото!

Понякога истинските вярващи казват с тъга: “Не изпитвам радост от молитвата.” Липсата на радост не доказва непременно, че молитвите са само празни думи. Ако има тъгуване по липсващата радост, ако човекът поне от време навреме изпитва радост от молитвата и ако гледа на нейната липса като на предизвикателство да търси Бога повече, тогава не го оставяйте да спре да се моли! Истински търсещите хора рано или късно ще открият усещането за Божието присъствие в молитвата.

На трето място, понякога е вярно, че слушането на мислите на други вярващи, които разговарят за духовното, може да породят духовни мисли у човека. Тъжният факт е, че християните днес (т. е. по времето на Джон Оуен) разговарят прекалено малко за духовни неща, а много повече за големи грехове -- колко нездрав е станал живота на християните. Ако духовните мисли се появяват само при външно въздействие, тогава те не произлизат от духовната нагласа на човека.

Можем да проверим себе си като се запитаме дали нашите духовни мисли са като посетители в хотел или като деца у дома. Когато в един хотел пристигат гости, настъпва временно оживление и приповдигнатост, но след време те си тръгват и биват забравени. После хотелът се подготвя за нови гости. Така е и със случайните религиозни мисли. Децата, обаче са част от дома. Когато не са в къщи, липсата им е осезаема. За храната и удобствата им се полагат постоянни грижи. Духовните мисли, които произлизат от действителна духовна нагласа, са като деца у дома- винаги очаквани и задължително търсени при отсъствие.

4

ПРОВЕРКА НА ДУХОВНАТА НАГЛАСА

Вече видяхме, че духовните мисли не винаги са доказателство за наличие на духовна нагласа. Въпросът, който трябва да се постави, е дали умът ни изобилства с тях (II Петрово 1:8). Случайно появяващите се духовни мисли не говорят за нищо. Усещането за мир, което според Павел е следствие от копнежа по Духа, зависи от обема на духовните мисли в съзнанието ни.

Бог казва за невярващия, че “всичко, което мислите на сърцето му въображаваха, беше постоянно само зло” (Битие 6:5). Видимите грехове, които наблюдаваме в света

около нас, не разкриват напълно колко лош е той. Истинското намерение на злото в него са многочислените зли мисли в умовете на невярващите.

Няма по-голямо доказателство за духовна нагласа от пълната промяна на постоянния поток от мисли. Изоставянето на определени грехове не е достатъчно -- човек може да се излекува от една болест и въпреки това да умре от друга. Нужно е пълно възстановяване на здравето. Павел съветва вярващите в Ефес: "Изпълвайте се с Духа" (Ефесяни 5:18). Ако се стремим към духовното, ние ще сме изпълнени с мисли за духовното: тяхното изобилие е от значение.

Така че трябва да се запитаме, как можем да разберем дали притежаваме белега на духовния начин на мислене? Моят отговор е -- прочетете Псалм 119 и помислете върху него. Вижте как Давид изразява своята несекваща наслада от Божия закон. Можете ли да кажете същото? Не се оправдавайте с думите: "Но Давид не е като останалите, ние не можем да се сравняваме с него." Доколкото знам, ако имаме намерение да се радваме на блаженството, в което той се намира сега, ние трябва да сме като него! Библията е написана, за да покаже не само какви са били светиите тогава, но и какви трябва да са днес.

Нека ви предложи няколко правила, които да следваме при проверката. Например, каква част от всичките ни мисли принадлежи на духовното? Казваме, че основните ни цели са насочени към духовните, небесните и вечните неща. Не трябва ли мислите ни да отразяват точно тези ценности?

Помислете за момент върху приоритетите на невярващите. Техните житейски грижи заемат всичките им мисли. Често се казва, че колкото повече човек се ангажира в мислене за всекидневието, децата, бъдещото си благополучие, толкова по-добре. Но това не разкрива никаква духовна нагласа.

Навярно ще запитате, не трябва ли да мислим за духовното толкова много и толкова често колкото и за неизбежните неща от този живот? На това ще отговоря -- ако искаме да се стремим истински към духовното, трябва да мислим повече и по-често. Какво бихте си помислили за човек, който пътува за далечна страна, където го очаква наследство, но през цялото време говори за незначителните неща, с които сега му се налага да се раздели? Спасителят ни забранява да се безпокоим за настоящия си живот сякаш нашия небесен Отец не може да се погрижи за нас. Нещата от този живот не бива да ангажират мислите ни в същата степен, в каквата ги ангажират духовните неща (Матей 6:31-33).

Освен това много от мислите на невярващите са безполезни и напразни, защото са породени от тяхната гордост, егоизъм и чувствени желания. Ако ме смятате за прекалено суров, когато казвам, че хората с духовна нагласа трябва да мислят повече и по-често за духовното, отколкото за обикновените земни неща, тогава преценете каква част от мислите ви са духовни и ги сравнете с безполезните мисли. Дали съзнателно отделяме повече време за духовното? Ако отговорът е не, можем ли да се наречем духовни?

Като следващо правило, нека ви попитам дали духовните мисли се появяват в тихо и свободно от други занимания време? Дори и най-заетите хора имат времена на спокойствие, независимо дали го искат или не. Миговете след събуждане или заспиване; или по време на пътуване, когато обстоятелствата ни заставят да сме сами. Когато копнеем за духовното, духовните мисли сами ще изпълват непринудено и редовно тези периоди (Второзаконие 6:7; Псалм 16:7-8). Ако не е така, нима това не е показателно, че духовните неща представляват незначителен интерес за ума ни?

За вярващите е правилно и полезно да имат редовно време, предназначено за духовен размисъл, но ако предположим, че през останалото време не изпитваме нужда от духовни мисли, дали тогава нагласата ни е духовна? Точно затова предлагам да

направим проверка с правилото какво се случва, когато неочаквано се оказваме свободни от обикновените си занимания.

Третото правило, с което можем да се самопроверяваме, е въпроса дали тъгуваме за времето, когато сме могли да разсъждаваме върху духовни теми, но по някаква причина не сме го направили.

Дали се задоволяваме със заявлението, че пропускът е бил неизбежен и после забравяме всичко? По този начин ще пропускате все повече и повече възможности за мислене върху духовното, докато напълно изстинете за духовните въпроси.

Хората с истинска духовна нагласа на ума ще са натъжени, ако открият, че са пропуснали една възможност за духовно вглъбяване. “Колко глупаво от моя страна, ще кажат те, да пропусна такава възможност. Колко малко време съм мислил днес за Христос!” Малко съзнаваме каква радост, каква сигурност, каква готовност за небесното можем да изпитаме, ако използваме всяка предоставена възможност, за да мислим духовно!

Така установихме един от белезите на духовната нагласа- когато духовните мисли са непосредствени и многобройни и се появяват в ума по всяко време, тогава имаме основание да вярваме, че техният източник е духовно здравия ни ум.

5

РАЗВИВАНЕ НА ДУХОВНИТЕ МИСЛИ

В една от следващите глави във II част ще разгледам с по-големи подробности изграждането на духовния разум. А в следващите шест глави ще се опитам да предложа нещо полезно за развиването на духовните мисли, което не е никак лесно. Нашите мисли често преминават през много обекти, дори когато решим да разсъждаваме за духовното. Често не искаме да направим това, което знаем, че трябва. А понякога дори не сме сигурни какво е нужно да направим. Затова ви предлагам някои правила.

Като начало, трябва да помислим за значението на това, което Бог внушава чрез провидението в света. Бедствията са израз на Неговото недоволство от ширещото се по земята безчестие (Исаия 26:11). Освен това те ни казват, че земните удоволствия са нетрайни и не са единствената цел на живота. Само глупавият пътник няма да повярва, че приближава буря, когато небето се покрие с гръмотевични облаци. Разумно е да се опитаме да разберем какво казва Бог чрез провидението преди да е станало твърде късно. Тогава, как би трябвало да реагираме на бедствията? След като трагедиите по земята са последствия от нечестията на света, тогава трябва да изпитаме сърцата си, за да сме сигурни, че не сме част от него. Винаги е много лесно да стоварим греха върху другите. Но морската буря върхлита кораба заради тайния грях на пророк Йона, а не заради греховете на моряците (Йона 1:12)!

Също така трябва да сме готови да подчиним себе си на всички дела на Божията воля, като не се привързваме към земните удоволствия. Без духовна нагласа на ума това определено е невъзможно. А колко много хора твърдят, че са духовни във всеки друг аспект, освен в този! Този минус прави напразни стотиците предполагаеми положителни белези на духовност (Марк 10:21).

Второ правило е да полагаме всякакви усилия, за да обмисляме внимателно своите изпитания и изкушения. Всеки, който е болен, държи да разбере каква е болестта и как се лекува тя. Не трябва ли по същия начин и ние да сме загрижени за своето духовно здраве? Тук съществува и един проблем- колкото повече мислим за нещата, които ни изкушават, толкова е по-голяма вероятността да изпаднем в

изкушения, защото когато постоянно мислим за тях, те придобиват власт над нас. Ето защо според мен внимателното разсъждаване за източниците на изкушение е само за хората, които са много обезпокоени от тях и искрено желаят да ги преодолеят.

Има специален начин за справяне с този проблем. В това положение хората не бива да мислят за същността на греха, към който са тласкани. Вместо това е необходимо да мислят за вината от него, за да могат да се смирят и за силата на изкушението, за да потърсят силата на Христос. Освобождението от изкушението идва само след като се доверим, че Христос ще ни даде благодат, за да го преодолеем (Евреи 4:15-16).

Съществуват два вида изкушения, с които рано или късно всеки човек се сблъсква. Има определени изкушения, които Бог допуска (макар че Той никого не изкушава) по някаква причина. Те имат за цел да разкрият на вярващия неговите слабости и да го накарат да търси Бога настойчиво. И има обичайни изкушения, особено ако вярващите нямат духовна нагласа да ги разпознават и да им се противопоставят. Например, дори и най-добрите сред нас трудно могат да избегнат опасността да не се възгордеят при постигнат успех. Съществуват и изкушения, на които се поддават богатите, и други, спрямо които бедните са уязвими (Притчи 30:8).

Третото правило е да изпълваме съзнанието си с библейски истини. Например трябва много да мислим за небето -- неговото действително съществуване, неговата същност и нашето бъдещо щастие в него. Духовната нагласа е нагласа за небесното (Колосяни 3:1). Много християни не обръщат нужното внимание на това задължение или поради незнание на фактите, или поради липса на желание. Те остават невежи по въпроса, не защото той няма конкретен отговор, а само заради собственото си нехайство.

От честите размисли за небето могат да се очакват няколко ползи. Както когато погледнете в ярка светлина и блясъкът след това за известно време ви заслепява за другите гледки наоколо, така и всеки, който мисли за небесната слава ще открие как желанието му за земното намалява. Например чрез мислите за небето ще бъде заздравена вярата. Колкото повече вярващите мислят за небето, толкова повече ще копнеят да бъдат там. Онези, които мислят рядко за него, не са искрено убедени в неговата реалност.

В резултат на силната си вяра вярващите имат и светла надежда. В Новия Завет надеждата не е нещо неопределено, а е увереност, която произтича от вярата. Причината на някой вярващи да им липсва надеждата е, че те не мислят достатъчно често за нещата, за които се надяват (Римляни 5:2).

Представете си група хора, които са тръгнали за чужда страна, където се надяват да живеят добре. Някой от тях знаят много малко за тази страна, а другите са използвали всяка възможност да научат колкото може повече за нея. Тъй като пътуването е трудно, изморително и даже опасно, хората, които знаят малко за крайната му точка, лесно се отчайват и се предават. Но хората с ясна представа накъде вървят имат силата да издържат до края. По такъв начин близостта с мислите за небето прави вярващите силни да устояват в трудности и гонения (Евреи 12:2). Има много начини, с помощта на които те могат да си помогнат да преминат през по-незначителните проблеми, но ако ги заплашва жестоко преследване и дори смърт, само небесната нагласа на ума може да им донесе облекчение (II Коринтяни 4:16-18)!

Друго предимство за редовното мислене за небето е по-малката вероятност да изпитваме неподходяща обич към земните неща (Лука 14:26). Нямам предвид хората, които не мислят за нищо друго, освен как да натрупат богатства сега. Никой не храни илюзии, че такива хора копнеят за духовност. Мисля за тези, които твърдят, че се интересуват от нея, които изкарват препитанието си по законен и честен начин и

живеят скромно. В това, което правят, няма нищо лошо, но те понякога се извиняват, че не могат да подкрепят някоя благотворителна кауза, защото трябва да се грижат за семейството си. Друг път се извиняват, че не могат да поемат отговорности в църквата, защото техните делови интереси изискват голяма част от времето им.

Разбира се, аз не казвам, че християните трябва да пренебрегват своите семейства и работа. Това, което се очаква от тях, всъщност няма да лиши техните семейства от необходимите средства, нито пък да се отрази пагубно на бизнеса им! Но като се задоволяват с подобни извинения, те разкриват, че техните цели са обвързани с този, а не с бъдещия живот. Винаги, когато любовта ни към света с очевидно разумните си доводи премахва страха ни от това, да не би да го обичаме прекалено много, ние имаме всичко друго, но не и духовна нагласа.

Тъжно е да видиш вярващи, които говорят свободно по духовни въпроси и се държат по християнски, но се отказват да поемат отговорности, които не биха коствали даже един процент от земните им радости.

Така разгледахме четири от ползите, произтичащи от размишляването върху духовни теми. Не можем да имаме духовна нагласа, докато не я придобием. Ето защо на следващите страници възнамерявам да ви изложа няколко идеи, които ще ви бъдат полезни при практикуване на размишлението.

6 КАК ДА МИСЛИМ ЗА ДУХОВНОТО

Макар духовната нагласа да има реални преимущества, откриваме, че е трудно да я постигнем. Искам да предложа няколко полезни съвета. Трябва да сме сигурни, например, че когато мислим за небето, заставаме на основата на верни факти. Представите на някой хора за небето са просто фантазиране!

Необходимо е да съзнаваме, че небето е мястото, където ще бъдем освободени напълно от всички безпокойства. Но помнете, че за вярващите това не значи просто свобода от болести, бедност и други затруднения, идващи отвън. Небето е свобода от нещо много по-лошо от тях - то е пълна свобода от греха и от последствията му. Не мога да си представя нещо по-ободряващо от това! Християните често се разочароват, когато откриват, че греховността продължава да им въздейства. Ето защо признак за духовна нагласа е когато мисълта за пълната свобода от греха носи удовлетворение. Дори и най-смиреният християнин, който искрено съжалява за греховете си, може да се радва на чувството, което носят подобни мисли.

За разлика от споменатата представа за небето, много хора имат погрешни представи. За тях небето е място, където безкрайно ще се наслаждават на всички земни занимания, които и сега ги привличат. В тяхното небе няма нищо духовно. Това, което си представят не е библейско. Фантазиите им нямат нищо общо с истинското понятие за рай! Други пък приемат, че е мястото, където нашите души ще бъдат напълно заплени от красотата и добротата на божественото Същество. Това е отчасти вярно, но не е цялата истина.

Като основна наслада на небето Писанието сочи факта, че вярващите ще виждат славата на Христос и ще разбират мъдростта на всичко, което Бог е сторил за спасението на църквата. Днес чрез вяра имаме известни знания по въпроса, но на небето ще се разкрие цялостната им красота. Библията казва да очакваме именно такава небе и Святия Дух в нас ни подготвя за него. Другите представи за рай могат да се харесват както на най-лошите, така и на най-добрите сред невярващите, защото тези,

които днес не знаят нищо за Божията благодат, няма да оценят Христовата слава след това. Устремените към духовното не искат небе, различно от това, по което Божията благодат в тях ги кара да копнеят!

След като сме се запознали с истинските факти за небето, трябва често да мислим за тях и за тяхното значение за нас. По такъв начин можем да засилваме своя копнеж по духовното. “А ние всички, с открито лице, като в огледало, гледайки Господната слава, се преобразяваме в същия образ, от слава в слава”(II Коринтяни 3:18). Тези мисли са признак, че наистина копнеем да бъдем духовни, защото “гдето е съкровището ти, там ще бъде и сърцето ти” (Матей 6:21). Полезно ще е ако изпитваме себе си чрез посочените средства. Ако не издържим проверката, това ще се дължи на една от следните две причини: или не познаваме истината за небето, или не изпитваме никаква радост, когато мислим за него, понеже ни липсва духовна нагласа.

Не е достатъчно само да разсъждаваме за истините за небето, но също така и да ги сравняваме с противоположното място -- ада. Някой хора спорят дали той изобщо съществува. Други се страхуват, че наистина има ад и не желаят да мислят за него. Аз обаче се обръщам към истинските вярващи. Колкото повече мислят за вечните нещастия, толкова по-дълбоко ще благодарят на Бога за спасението, което Той милостиво им дава в Христос Исус.

Искам да направя две последни наблюдения относно мисленето върху духовни въпроси. Има периоди, в които поради слабост или изтощение е необикновено трудно да съберем мислите си. Съветвам ви, дори да не успявате да разсъждавате, не спирайте да опитвате! В рамките на деня се връщайте към задачата си отново и отново. Въздишайте в себе си всеки път, когато не успеете. Утешавайте се с пасажите от Писанието като Римляни 8:23-26.

Второ, уверете се, че не пилеете постигнатия до момента напредък в размислите си. Ако пренебрегнете навика за известно време, той скоро ще ви напусне. И което е по-лошо, ще започнете да се задоволявате с други неща вместо с духовните.

7

ДУХОВНОТО МИСЛЕНЕ ЗА ХРИСТОС

По този въпрос ще бъда кратък, защото съм написал цяла книга за размишленията относно славата на Христос.

Навярно би било полезно да се спрем на някои практични въпроси. Например нашият мир с Бога зависи от това, което Христос е направил за нас. И ние Го обичаме за това. Още повече ние се радваме, че сега Той е прославен в небесата! Очакваме да бъдем с Него там, ако не се радваме да сме с Него тук. Познавам хора, които се тревожат, когато Христос отсъства от мислите им прекалено дълго. За съжаление повечето хора, които познавам мислят много рядко за Него.

Важно е да мислим за Христос по библейски. Нищо в библията не предполага, че за да мислим за Него, трябва да разполагаме с разпятие или че за да стимулираме мислите си за Него, трябва да посещаваме определени места. Нужно е да сме уверени, че самите средства, които използваме за да се настройваме за размисъл, са духовни. Постоянно се молете за помощта на Святия Дух. Четете пасажите от Писанието, които говорят за Христос и мислете върху тях.

Между Христос и вярващите съществува истинско общение. То става, когато вярващите са духовно вгълбени по библейски начин. Тези, които сеят такива семена,

ще пожънат богата реколта! Те подготвят най-добре вярващите да приемат Христовото учение (Откровение 3:20). Отсъствието на подобни разсъждения непременно ще доведе до изгубване на радостта в Христос. Понякога християните са твърде заети, понякога -- твърде безотговорни, а друг път -- духовно студени. А така едва ли ще увеличат духовната си радост (Песен на песните 5:2-3)!

За Христовата слава на небето трябва да мислим сега. Като чудесна личност, едновременно божествена и човешка, Неговите молитви за Църквата не могат да се провалят. Щом числото на Църквата Му се изпълни, ще видим славата Му, когато дойде да съди света.

Не ме разбирайте погрешно. Да разсъждаваме духовно не значи просто да си рецитираме познати факти. Духовната нагласа значи да изпитваме наслаждение от тях.

Накрая, мисленето за вечната слава на Христос е най-добрият начин да устояваме на трудностите в земния живот. За нас е привилегия да страдаме според Божията воля (Филипяни 1:29). Но единственият начин, при който можем да издържим на трудностите с радост, е като постоянно им противопоставяме перспективата на своята бъдеща слава с Христос. Другите многобройни начини, с които хората се опитват да си помогнат, за да посрещнат трудностите, са като лекарство, което облекчава болката временно, а след това ни връща в предишното състояние.

Понякога страданията стават толкова изтощителни, защото изглеждат безкрайни. Тогава има само един източник на утеха -- когато съзнанието ни е изпълнено с мисли за невиданата слава на вечността с Христос, тогава ще сме в състояние да разберем, че дори това страдание е "временна лека скръб" (II Коринтяни 4:17 -- ВЕРЕН).

8 ДУХОВНОТО МИСЛЕНЕ ЗА БОГА

Трябва постоянно да мислим за Бога, защото Той е източникът на живота и всички събития са замислени от Него (Римляни 11:36). Всяко добро нещо, което би ни хрумнало, идва от Него. Очевидно в такъв случай е по-правилно да мислим повече за самия Бог, отколкото за Неговите дарове.

Някой хора отричат, че Бог съществува (Псалм 14:1). Странно е, че в страните, където християнството е добре познато, има повече атеисти, отколкото в останалите страни. (Често в страните, където християнството не е разпространено, се ширят други религии). Струва ми се, че за това има три причини. Когато хората съзнателно отхвърлят откровението, направено от самия Бог (независимо дали чрез творението, съвестта или Писанието), Той често ги оставя да закоравеят в своето неверие. Второ, много често тези, които отхвърлят светлината на истината, стават жертва на заблуди. На трето място, ако хората са решени да не виждат светлината, колкото по-ярка става тя, толкова по-здраво те затварят очите си!

Някой признават, че има Бог, но рядко се сещат за Него. Тяхното знание за Бога няма отражение в живота им (Тит 1:16).

На други мислите им са толкова преизпълнени с нещата от този свят, че е невъзможно да мислят за Бога, както би трябвало. (Нямам предвид хората, които живеят в отявлен грях, а тези, които показват все пак някаква религиозност).

Неспособността на някой хора да мислят за Бога се дължи на факта, че са твърде заети в задоволяване на собствените си похоти (Филипяни 3:19). Необходимо е да знаем, че и истинските вярващи могат временно да проявят нехайство по един от

изброените начини и така да загубят духовната си нагласа. Но ако те се разтревожат и започнат да тъжат за загубата, тогава нека знаят, че отстъплението е временно и не е показател за постоянна безбожност. Фактът, че човек е изушаван от нечестиви мисли не е доказателство, че е недуховен. Дори изпадането в грях не е такъв белег, ако впоследствие се наблюдава разкаяние и завръщане в Божиите пътища. Съзнателния отказ изобщо да се мисли за Бога в много голяма степен говори за наличието на недуховна същност. Такъв отказ често произтича от факта, че хората са толкова завладени от похотите си, че даже не се осмеляват да мислят за съвършения Бог. Те съзнават, че подобно мислене автоматично ги осъжда като виновни.

Има две неща, които са признак на духовния начин на мислене. Първото е чувството на наслаждение при мисълта за това, какъв е Бог. Духовните хора обичат да мислят за добротата, святостта, могъществото, мъдростта и благодатта на Бога. Тези мисли освежават духа им, независимо от положението, в което се намират. Недуховните хора са щастливи с Бога само когато Той им дава добри неща! Но да можеш да кажеш дори в страдание или трудност: “Защото тоя Бог е наш Бог до вечни векове; Той ще ни ръководи дори до смърт (Псалм 48:14), е доказателство за богоугоден ум и за присъствието на Божия живот в теб. Наближава денят, в който при славното идване на Христос Бог ще изяви Себе Си на всички. Тези, които сега изпитват наслада от същността на Бога, могат да очакват събитието с копнеж. Недуховните не намират радост в подобна перспектива.

Вторият признак за духовна нагласа е светия страх и почит към Бога, защото Божията безкрайна святост и могъщество изискват от нас най-дълбоко страхопочитание. Само устремените към духовното могат да съчетаят и двете. Нечестивите не могат да се наслаждават на това, от което се боят, както и не могат да се страхуват от това, което обичат. Но имайки в себе си вече любов към святостта, хората с духовни копнежи могат едновременно да се наслаждават и да изпитват страхопочитание от славата на Божията безпределна святост. Всяка мисъл за Бога, която не ни носи коренопреклонен страх от Него, най-вероятно не е белег на духовен ум.

Задължението да изпитва коренопреклонен страх от Бога е може би най-важното от всички задължения на един вярващ. То е самото ядро на истинското християнство. Страхът от Бога е начало на мъдростта и без него изпълнението на всички останали задължения губи своята стойност.

9

ДУХОВНОТО МИСЛЕНЕ ЗА БОГА - ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Искам да ви дам някои конкретни примери какво трябва да мислим относно Бога. Например трябва често да мислим за съществуването на Бога (Евреи 11:6). Основания за вярването, че Бог съществува, можем да извличаме от природата и от действието на своята съвест. Вярващите имат далеч по-силно убеждение в съществуването на Бога, защото тяхната вяра приема цялото библейско откровение за Него.

Около нас цари такъв атеизъм, че е необходимо да предпазваме душите си като често мислим за вярата си в съществуването на Бога. Начините, по които невярващите разбират събитията по земята, са толкова объркани, че християните могат да се повлияят от тяхното мислене (Псалм 73:2-17). Когато Сатана ги изкушава да се съмняват в реалността на Бога, трябва незабавно да се направят две неща.

Нужно е веднага да отблъснем клеветите на Сатана (Матей 16:23). Ако някой постави в джоба ви взривно устройство, нима ще губите време дали ще ви изгори или не? Веднага ще го отхвърлите! Отнасяйте се по същия начин към огнените стрели на Сатана.

След това трябва незабавно да си припомним своето първо духовно преживяване в познаването на Бога. Както казах по-рано, в творението и в съвестта човек може да открие основания, за да подкрепи вярата си в Бога. Но това не са аргументи, които се използват при атаките на Сатана, защото в такива моменти нашите умове не могат да разсъждават трезво. Затова трябва да използваме щита на вярата и да си спомним как сме изпитали Божието присъствие и сила. На хората, които се опитват да отрекат чудото, което са преживели, слепецът от Йоан 9 глава. Просто казва: “едно зная, че бях сляп, а сега виждам.” Действително преживяното е най-добрата защита срещу съмненията.

Вярно е, че когато започнем да мислим за съществуването на Бога, ние се опитваме да се възхищаваме на нещо, което не сме в състояние да разберем напълно. При все това именно тази неспособност да прозрем изцяло трябва да разпалва изумлението ни и възхищението ни пред това уникално Същество. И ако намираме, че обхватът на безкрайната същност на Бога е прекалено сложен за проумяване, тогава поне можем да мислим за някой практични последици от безкрайните Му съвършенства.

Като втори пример, нека ви предложи да мислите за факта, че Бог присъства навсякъде и знае всичко, което се случва. Вникването в тези истини може да има практична полза за вярващите.

В компанията на невярващи (към която не бива да се стремим, освен ако не се налага) или в положение на изкушение, хората с духовна нагласа могат да се предпазят като постоянно си напомнят факта, че там присъства и всезнаещия Бог.

Когато вярващите са сами и по някакъв начин са изкушени да съгрешат без да ги види някой, тогава знанието, че Бог е навсякъде, ще ги предпази от греха.

Периодите на големите беди и затруднения също са време, когато вярващите могат да си помогнат много като си спомнят за Божието присъствие (II Тимотей 4:16-17). Понякога вярващите попадат в случайни събития или биват измъкнати от тях по забележителен начин. И това е време, когато е полезно да си спомним: “Наистина Господ е на това място, а аз не съм знаел” (Битие 28:16).

Като трети пример как да мислим за Бога, бих предложил на вярващите да мислят често за Божията сила. Ако съзнанието им не е заето с мисли за всемогъщата сила на Бога, те никога няма да изпитат истинския мир на ума и утеха на душата (Псалм 62:11). Ако не мислят за Божието могъщество, вярващите ще започнат много да се безпокоят за нещата, които им се случват. Винаги, когато почувстват, че злото в света заплашва Църквата, те отново трябва да разсъждават и за все още неизпълнените Божии обещания към Църквата. Ако не са уверени в Божията сила, християните могат да изгубят своята сигурност за бъдещето на Църквата.

Мисълта за преживяването на смъртта може да ни плаши в голяма степен, освен ако не се доверим, че Божията сила е в състояние да опази нашите духове и в крайна сметка да възкреси телата ни. Да умреш без страх изисква пълна убеденост във всемогъщата сила на Бога.

Именно в този аспект на духовната нагласа много от нас могат да се провалят. По-лесно ни е да изпълняваме видимите християнски задължения и дори да избягваме отявлени грехове, отколкото да изпитваме вътрешно наслаждение в Бога. Все пак това е същността на истинското християнство. Точно това значи да вървиш в Бога. Нека не се заблуждаваме -- ако не сме изпълнени със святи мисли, в деня на изпитанието всичко

останало, което правим, няма да успее да ни помогне. Независимо от това, някой от вас може да мислят, че такова духовно мислене е прекалено трудно за тях. Затова в следващата глава ще се опитам да помогна на тези хора с още съвети.

10 ПОМОЩ, КОГАТО ДУХОВНОТО МИСЛЕНЕ Е ТРУДНО

Някой християни ще се съгласят, че духовната нагласа е най-важното задължение, което носи значителни преимущества. Но се оплакват, че им е трудно да я постигнат. Трудно им е да разберат за какво да мислят и как, когато се спират на определена тема, да възпираят от блуждаене ума си.

Защо се получава така? Дали защото духовните въпроси не заслужават да мислим за тях? Или защото не умеем да се вглъбяваме в мислите си? Отговорът не се крие в нито една от тези причини. Истинската причина за нашата неспособност да се съсредоточаваме върху духовните предмети е грехът, който е опорочил дори и мислите ни. Макар, че като вярващи, нашите умове са обновени и че грехът не ни владее, той все пак остава в нас. Като човек със счупен крак, който открива, че макар раната да е зараснала, продължава да куца. Следователно когато разберем, че не сме в състояние да се задълбочим, трябва да използваме това откритие като средство да се смирим (Римляни 7:27). По такъв начин от горчивият корен могат да се родят добри плодове. Тъжете за несполуките, които преживявате!

Възможно е с упорит труд вярващите да разширят и развият духовния си начин на мислене. Трябва да избягваме да ангажираме съзнанието си с обикновени и недуховни неща. И съзнателно да преследваме духовните. Ако дървото е добро, то и плодовете му ще са добри (Матей 7:17).

Не трябва да забравяме, че сами не можем да мислим правилно за духовното. Не е редно да изхождаме от идеята, че нашите мисли са наша собственост и следователно можем да правим с тях каквото си поискаме. Полезен е съветът на Павел за да мислим богоугодно, ни е нужна Божията помощ (II Коринтияни 3:5). Като използва вродения си интелект, човек е в състояние да разсъждава богословски, но ако от това не изпитва наслада и от това не произтича никаква святост в живота му, подобно мислене не е духовна нагласа. Естествените способности не могат да доведат до духовност.

Тук не става дума за подробното изучаване на Божието слово с цел разбиране на неговите истини или преподаването им след това. Имам предвид навика да се мисли по духовен път за нещата от живота- духовна нагласа, която произтича от благочестиво отношение на душата. Не всички сме в състояние да достигнем до висотите на детайлното разсъждение, но дори и необучените в това отношение могат да се радват на нормална духовна нагласа.

За нейното постигане е необходимо да се прояви голямо усърдие, защото изграждането ѝ е труден процес. За да даде богата реколта, дори добрата почва се нуждае от редовно торене, копаене и плевене. Нека никой не си мисли, че духовната нагласа се появява изневиделица. Все едно бедният да очаква, че изведнъж без никакви усилия ще забогатее, а слабият, че ще стане силен без храна! Благочестието се постига с упорит труд.

Неотлъчно трябва да се бди да не би в мислите ни да се настанят недуховни въпроси (Притчи 4:23). Това включва по възможност избягването на разговори с

недуховни хора. Понякога даже и разговорите на вярващите са завладени от житейските въпроси до такава степен, че изгубват благодатта на духовността.

Нужни са съзнателни и решителни усилия за мислене върху теми като любовта на Христос. Това е по-трудно, когато сте сами, отколкото когато сте с хора. Трябва да използваме всяка възможност, за да приложим средствата, които обогатяват знанията ни за небесното. Нима ако един майстор не разполага с материал, за да работи, няма да загуби уменията на занаята си?

Налага се да се съпротивяваме на всички опити на дявола да ни откъсне от духовността. Със сигурност не бива да позволяваме на никакъв горчив корен и нечиста любов да влезе в мислите ни. Още повече, че е много важно да не допускаме никое нескромно желание, било то и за нещо добро от живота, да ни завладява.

Някои ще предположат, че ако истински се опитваме да живеем по този начин, тогава няма да имаме време за нищо друго -- няма да имаме никакво време за всекидневните си задължения и почивка! Има хора, които се оттеглят от нормалния живот с погрешното убеждение, че е жизнено необходимо за духовността им. Но духовната нагласа не означава отдръпване от земния живот, а внасяне на духовност във всяка житейска област. Нещата, за които говорих, ще осветят всички наши действия. Повтарям, че вярващите, които не си изграждат навика да мислят духовно, няма да преживеят живота и мира.

Християните би трябвало да се стремят да изпълняват добре задълженията на работното си място. Мързелът е първата крачка към греха. Духовното отношение на ума не е пречка за светската работа: макар съдът да е пълен с плява(светското), в същото пространство можете да сипете много вода(духовното)! За да съхраните духовността, докато сте ангажирани със светски въпроси, от жизнено значение е да отделяте всеки ден време за молитви и четене на Библията. Това време трябва да е редовно в противен случай ще бъде изтласкано от живота ви. Изберете времето, когато сте най-жизнеспособни -- на Бога трябва да служим с най-доброто (Малахия 1:18). Подгответе се така, че да имате в ума си отношение на преклонение. Стремете се да изпитвате горещо желание към това време -- не допускайте то да се превръща в тягостно задължение. Не се заблуждавам, че това моментално ще ви донесе ползотворно време за размисъл, но поне мога да ви посоча пътя, по който да вървите. Устоявайте в него.

Ако всички тези неща все така ви оставят без удовлетворение от размислите, тогава извикайте за помощ към Бога (Исаия 38:14). Бог приема тези, които искрено Го търсят. Ако не можете да направите друго, използвайте изрази на смирение и искрени молитви. Размишлението е въпрос на осъзнаване на Божието присъствие, а не въпрос на съвършени молитви.

От полза може да се окаже и определена тема за размисъл, например някой от нещата, които предложих в предишните глави. Или пък мислите за някой духовни преживявания, станали съществени за вашия живот.

На последно място, но не последно по значение, не се обезсърчавайте, че усилията ви за размишление и духовна нагласа са толкова слаби и безрезултатни. Помнете, че вашия Бог е този, за който е казано: "Смазана тръстика няма да пречупи и тлеещ фитил няма да угаси" (Исаия 42:3 -- ВЕРЕН).

Ако чрез упоритите си опити да изградите у себе си духовна нагласа, не постигнете нищо друго освен по-силно усещане за собственото си ниско положение и нищожество, то сте получили достойна награда за всичките си мъки и труд. Често обаче това не е единствения резултат. Хората, които съвестно се упражняват в благочестие, обогатяват духовната си нагласа.

II ИЗГРАЖДАНЕ НА ДУХОВЕН НАЧИН НА МИСЛЕНЕ

11 НАЧИНИТЕ, ЧРЕЗ КОИТО БОГ НИ НАСЪРЧАВА ДА МИСЛИМ ДУХОВНО

Духовният начин на мислене произтича и се състои от чувство на наслада от духовното: Това, което обичаме, е онова, което ни владее. Големият двубой между небето и земята е кое от двете ще привлече нашата любов по-силно. Този, който притежава нашата любов, ни притежава напълно; нищо друго, само любовта може да ни накара да отдадем себе си напълно. Нашата любов е като кормилото на кораб -- накъдето се завърти натам се насочва и корабът.

Не е никак чудно, че светът се опитва да грабне любовта ни. На него му се налага да привлича нашето преклонение сега, защото приближава към своя край. Но е наистина чудно, че Бог също се стреми към нашата любов (Притчи 23:26). Затова искам да ви предложа начини, които ще ви помогнат да пренасочвате своята любов от света към Бога. Да пренебрегнете това, което Бог внушава чрез действията Си по света, означава да се отнесете с презрение към Неговата мъдрост.

Бог много недвусмислено казва, че сравнени с духовните неща, нещата от този живот имат по-малко значение. По времето преди грехът да влезе в света, Бог каза, че светът е нещо много добро. Но сега поради греха, светът е под проклятие. Християните са настойчиво съветвани да не обичат света (I Йоан 2:15-17). Бог съвсем ясно казва, че светът не е достоен за нашата любов поради няколко причини.

Например истинската природа на света се разкрива в отношението му към живота на Христос. Неговият живот е безгрешен и съвършен, но светът го отхвърля. Отхвърлянето на Христос ясно разкрива гнилите принципи на света. Възможно ли е вярващите да обичат ценностите и възгледите, които разпъват техния Господ?

По-нататък Бог изявява природата на света чрез начина, по който той се отнася към апостолите. Не мислите ли, че светът би трябвало да приеме с радост тези, които поставят основите на славното Божие царство на земята? Но апостолите живеят и умират в бедност и гонения (I Коринтяни 4:11-13).

Можем също така да разгледаме как Бог показва Своето презрение към този грешен свят чрез факта, че толкова често Той дава на невярващите богатството и властта. Никой не би приел за ценни нещата, които един разумен човек хвърля на свинете! Някой от най-богатите и облечени с власт хора на земята са невярващи и нечестиви. Нима това не говори за пренебрежението на Бога към богатствата на този свят? Ако всички те сами по себе си са много ценни, нима Бог няма да ги даде на хората, които обича?

Уверявам ви, че земните неща могат да се използват и по правилен начин. Проблемът възниква, когато хората нямат никаква представа за правилната употреба на богатствата. Според мен само духовно мислещите имат мъдростта да я открият. Те ще разпознаят опасността прекалено да обичат земните неща. Няма да се безпокоят и

тревожат в желанието си да получат всичко за себе си, защото ще знаят, че никое благо на земята не им принадлежи, а им е дадено на заем, за да го употребят правилно.

Отношението на вярващите към нещата от света е добър показател за тяхното духовно мислене. Човек няма да се интересува от света, само ако е силно привързан към духовните неща. За да мисли за определено нещо по-малко, човек трябва да мисли повече за нещо друго.

Нашата любов към земните неща трябва строго да се възпитава. Как бихме могли да обичаме това, за което Бог казва, че е достойно за презрение? Любовта ни към света няма да избледнее от само себе си. Ние съзнателно трябва да ѝ пречим да ни ръководи. Единственото, което трябва да ни ръководи, е Божието слово (I Йоан 2:5).

Християните могат да изглеждат много ревностни, но ако те обичат и света, този факт -- не техният плам -- е истинското мерило за духовността им. Тогава как да разберем дали наистина обичаме духовните неща? Това ще е темата на следващата глава.

12

ИСКРЕНА ЛЮБОВ КЪМ ДУХОВНОТО

Без любов и наслада от духовните неща, не можем да притежаваме духовно мислене. Как да разберем дали любовта ни към тях е истинска? Каква е духовната любов? В следващите няколко глави ще се опитам да ѝ дам определение, да разкрия нейните характеристики и да посоча как може да бъде поощрявана. Нека започна със следното: у хората може да има истинска любов към духовните неща, само ако преди това са претърпели духовна промяна, новорождение, предизвикано от Божията благодат и свръхестествена сила.

Налага се да започнем с това, защото всички естествени действия и чувства в душите ни са покварени от греховността (Тит 3:3). Тук не е подходящо да разглеждам въпроса в подробности, но ще представя няколко кратки наблюдения. Реалността на покварата в душата на всеки човек се приема дори от хората, които нямат и понятие от библейското учение. Всеизвестно е, че у всеки от нас съществува готовност да върши зло. (И ако тази поквара се разкрива от обикновения човешки разум, колко по-лошо е невежеството на онези, които са се запознали с библейското учение по въпроса и въпреки това го отхвърлят!)

Готовността за вършене на зло, към която по рождение сме склонни всички, не се ограничава до един определен вид зло. Това отношение се разкрива в цялото разнообразие от области на поведението. От живота ни не може да изчезне нито един грях; ето защо, без промяна в основното греховно отношение, дори и да престанем да вършим определено нещо, от същата нравствено болна същност веднага ще се развият други грехове. Склонността на греховната същност ни въвежда във всички видове грях. Правим това, което си поискаме (Колосяни 3:5-7). Дори когато разумът ни казва, че е глупост да се поддаваме на греховните си инстинкти, тяхната власт над нас е толкова силна, че не можем да не им се покорим.

Най-простото доказателство, че по рождение сме нечестиви, се съдържа в два факта. Първо, налице е омраза към Бога и духовните неща. И второ, съществува любов към света, която ни кара да налитаме на светските блага като мухи на мед.

Би трябвало да ви предупредя, че е възможно някой хора да преживеят достатъчно значима житейска промяна, без тя да води до духовна нагласа, тъй като не е предизвикана от специалната Божия благодат и свръхестествена сила. Понякога човек

може да бъде силно повлиян от въздействаща проповед върху Библията (Матей 13:20-21). Друг път -- да се промени от убедителността на дадена философия чрез някое нещастие, образование или нова отговорност (I Царе 10:9). Но подобни промени в човека не са източник на духовна нагласа, защото те променят само посоката на неговите желания, без да изменят земните желания в небесни. Вероятно е възвишено да обичаш най-красивото на земята, но това все още не говори за разбиране на славата на духовните неща. Вкусът на кръв съвсем скоро превръща опитоменото животно в предишния звяр.

Понякога чрез своя търпелив, добросъвестен и полезен за другите живот някои невярващи засрамват част от нас, които претендираме че сме духовни. Но само промяната в човека, осъществена от Святия Дух, може да измени същността на човешката природа и да снабди хората с истински духовен разум (Ефесяни 4:23).

13 ДУХОВНА ЛИ Е ПРОМЯНАТА В НАС

Както вече видяхме, някои хора се повлияват временно от определени обстоятелства и показват промени в начина си на живот без промените да са непременно духовни. Тогава как да разберем дали дадена промяна е наистина нещо, което Бог е направил, за да промени нашата същност?

Една разлика между духовната и чисто нравствената промяна в човека е, че последната обикновено е само временна. Някой промени изглеждат дълготрайни и имат множество външни последствия, но отзвучават при шока от голямо нещастие или гонение.

Не бива да презираме подобни чисто нравствени промени, защото Бог е в тях. Вероятно не чрез специалната Си благодат, която дава спасение, а като подготовка за него. Затова поощрявайте по всякакъв начин такива промени, само не позволявайте някой да положи упованието си в тях като път за спечелване на достъп до райа. По този въпрос много хора се заблуждават.

Нека опитам да разясня разликата между обикновената промяна на навиците и истинското духовно обновление. Като начало, духовното обновление засяга целия дух, душа и тяло (I Солунци 5:23). Може да сме по-податливи да съгрешаваме в едно чувство отколкото в други. Може да сме по-склонни да се гневим, отколкото да се страхуваме, или да не харесваме, отколкото да обичаме. Но истинската духовна промяна осветява без изключение всички наши чувства. Ако в определено чувство стигаме до крайности повече отколкото при останалите, тогава истинската духовна промяна у нас ще се види в опитите ни да овладеем тази крайност. Истинската духовна промяна не говори като Неаман: “Господ да прости това нещо на слугата ти; във всичко останало аз съм с Него” (IV Царе 5:18 -- букв.)

Бог изисква или целия ни живот, или нищо. Така че главната задача на християнина е да провери дали всяко негово чувство е под въздействието на святостта. Бог мрази двуличието (Осия 10:2).

Нравствената промяна не се отразява на всяка област от същността и живота на личността. Въпреки че има хора, които са в състояние да контролират своето поведение, “сребролюбието”, “необуздания език” или “вярата без дела” продължават да влияят на някои области от живота им. Историята ни предоставя редица доказателства за хора, които се преструват на ревностни, докато в същото време преследват и убиват

вярващи. Възможно е хора, които изповядват християнството, пред очите на другите да потискат много от пороците си, като същевременно допускат и намират удоволствие в някой таен порок в сърцата си.

Друг белег на истинското духовно обновление, сравнено с чисто нравствената промяна, е, че при първото човек обича всички духовни неща без изключение. Не проявява никакви предпочитания да обича част от Божиите неща, а не всички, нито пък склонност към покорство на част от духовните заповеди, а не на всички. Когато е налице незнание относно определено изискване на Бога, ако Писанието го посочи на истински обновления човек, той веднага ще го приеме.

Духовно мислещите хора обичат Бога не заради богатата, които Той им дава, а заради Неговото превъзходство и красота във всичко, което върши. Те обичат Исус Христос, който е съвършения Бог в човешки образ. Обичат всички духовни неща, защото с тях се изявява Божието присъствие. Обичат цялата библейска истина, защото тя е Божието слово към тях.

Следователно доказателство за истинското духовно обновление у хората е, че те са изцяло повлияни от него и по този начин се посвещават на всичко духовно. В истинското преживяване на духовната промяна и нагласа има както субективна, така и обективна всеобхватност.

14 **ОЩЕ ЕДНО** **ДОКАЗАТЕЛСТВО** **ЗА ИСТИНСКА** **ДУХОВНА ПРОМЯНА**

Много хора с радост посещават службите за поклонение на Бога. Тази радост обаче сама по себе си не е белег за истинска духовност. Трябва да се запитаме какво причинява чувство. Тогава ще открием разликата между истинската духовна промяна и чисто нравственото обновление на характера.

Някой хора са силно привлечени от външната изява на богослужението - убедително проповядване, прекрасна музика, внушителна церемония (Езекиил 33:31-32; Йоан 5:35). Вярно е, разбира се, че в богослужението трябва да има ред и старателност, но духовно мислещия човек не се интересува единствено от тях. Той даже внимава за опасността да не би тези неща да отвличат вниманието му от същността на службата. Двама души могат да се възхищават от една и съща градина: единият от нейните цветове и аромати, а другият -- заради големите си познания върху природата и използването на цветята и билките. Отношението на втория е присъщо за духовния ум.

Възможно е удовлетворението, изпитано от църковната служба, да се дължи само на чувство за изпълнен дълг. Мисълта, че навярно посещението на службата ще намали чувството на вина от сторен грях, също носи известно утешение.

Даже вярващите имат определено духовно поведение, тъй като го смятат за свое задължение, но между изпълнението на задължение с цел да се получи известно успокоение и изпълнението му, понеже е средство за по-добро познаване на Бога, има голяма разлика.

Причината, поради която някой хора получават успокоение от посещението на богослужение, макар да не се дължи на духовното им мислене, е убеждението, че така придобиват благоволенieto на Бога (Римляни 10:3). Според тях праведността е

достижима чрез лични усилия. Затова те изпитват задоволство от очевидния принос към собствената си праведност.

Други могат да изпитват удовлетворение от християнското си поведение просто защото тайно се радват да бъдат смятани за по-добри, отколкото са в действителност. Гордеят се, че ги смятат за отдадени на вярата. Това важи особено за всяка религиозна система, при която средството за издигане е добрата репутация в съперничество с другите.

Накрая трябва да наблегна, че в някои случаи удовлетворението от спазване на религиозните правила се дължи на суеверни представи, които могат да засегнат мисленето на всички религиозни общества, независимо дали са в истината или не. Хората използват религията като вид застраховка срещу вероятността да ги сполети някакво нещастие, ако евентуално я пренебрегнат. Едва ли е необходимо да казвам, че няма духовно мислещ човек, който да изпитва удовлетворение от богослужението точно поради такава причина.

Това, което искам да подчертая, е възможността религиозното поведение да ни изпълва с добри чувства, породени от неправилни мотиви. Огромна част от поклонението, извършвано по земята, не е никак приемливо за Бога. По-нататък искам да се спра на въпроса защо духовното мислещия човек се наслаждава на поклонението.

15

ИСТИНСКОТО УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ОТ ПОКЛОНЕНИЕТО

Във всички елементи на поклонението на Бога духовно мислещите хора намират радост, без която не биха могли да живеят. Точно затова има толкова много мъченици - те предпочитат да умрат отколкото да спрат да се покланят на Бога. На много места Давид изразява копнежа, изпитван от духовно мислещите хора, когато им се отнема възможността да се поклонят (Псалм 42:1-4; 63:1-5; 84:1-4). Още повече, че любовта на Исус Христос към отделните части на поклонението не се поставя под съмнение (Йоан 2:17).

Как духовните хора изпитват наслада от участието си в задълженията на християнското поклонение? Как тяхното отношение се различава от преживяванията на невярващите, които също намират богослужението за полезно? Искам да ви представя няколко области, където са налице съществени разлики между тези две групи.

Хората, в чийто живот е настъпила истинска духовна промяна, се наслаждават на отделните части на поклонението, защото откриват, че те поощряват тяхната вяра, любов и радост в Господа. Те не изпълняват просто една формалност. Самото извършване на нещо в Божието присъствие няма никаква стойност (Исая 1:11; Еремия 7:22-23). Всичко, което Бог ни заповяда да правим, не цели само извършване, а служи като средство за разпалване на любовта, доверието, насладата и страха от Господа. Това е преживяване на истински духовните. Преклонението за тях е инструмент за разгаряне на любовта им към Бога.

Онези, които не са претърпели духовно обновление, не вършат нищо друго, освен чиста формалност. Трагичното е, че подобно поведение оскърбява самия Бог, когото те си мислят, че радват, защото Той мрази лишените от смисъл действия. Но на тези хора не им остава нищо друго. Силата на собственото им неверие говори, че тяхното поклонение не е нищо друго, освен формалност (Исая 29:13-14).

За да избегнете механичното присъствие на богослужение, истинските вярващи се подготвят да извлекат най-голяма полза от предстоящото време. Те знаят, че вярата е единствения начин да се доближиш до Бога; че любовта е единствения начин да си сигурен, че Му се покоряваш; че преклонението и насладата са единствените начини да живееш близо до Него. Тези, които имат полза от поклонението, идват на него с очакване да приложат всичко това в душата си. Отиването на богослужение без да знаеш защо, без да те е грижа как, не е само пропуск да се възползваш от събитието, но на практика е още по-голямо отдалечаване от Бога.

Не познавам вярващ, който напредва духовно и същевременно пренебрегва общото поклонение. Следователно би било добре да помислим повече за същността на истинското поклонение. Като ни приканва към поклонение Бог цели да подхрани нашата вяра и любов. А това не става автоматично. Преди да посетим богослужението е нужно да се подготвим. Освен това, докато се покланяме се налага да използваме умовете и сърцата си (Екlesiаст 5:1-2). Толкова е лесно да се разсеем и да се съсредоточим повече във външната форма вместо в истинското съдържание и сила. Трябва да сме сигурни, че нашите богослужения съдържат само онова, което Бог изисква в словото Си. Източникът на всяко удовлетворение, получено при църковна церемония, която не е указана изрично в библията, е не вярата, а въображението.

Признавам, че от служението на едни хора може да се изпитва по-голяма наслада, отколкото от служението на други. Това не зависи толкова от различната степен на образование или стил, колкото от съответствието между нашите нужди и духовните дарби на едните и на другите. Но тези евентуални различия по отношение на поклонението не изменят факта, че удовлетворението от истинското богослужение се крие в това, че събужда и съживява вярата и любовта на духовно обновените хора. За всички останали единственото възможно удоволствие в поклонението е оценяването на отличните постижения на някой чисто човешки умения.

Втората причина за удовлетворението, познато на духовно обновените, е че елементите на богослужението (проповед, молитва, хваление, общение и др.) са средствата, чрез които вярващите на практика преживяват Божието присъствие. Ние се доближаваме до Бога с очакване да насърчи нашата вяра и любов, и когато очакванията ни бъдат изпълнени, удовлетворението е още по-голямо.

С помощта на поклонението обновената душа получава уверение в Христовата любов. Това прави за нас Светия Дух (Римляни 5:5) именно чрез елементите на богослужението.

По време на поклонението новороденият вярващ чува как Христос чука на вратата на неговото сърце (Йоан 14:23; Откровение 3:20). Поклонението е градината, където Христос идва, за да се срещне с онези, които обича (Песен на песните 7:12). Спомените от предишните служби, когато душата е почувствала как Христос я дарява, увеличават чувството на наслада, преживяна при всеки следващ случай.

Да отидеш на богослужение, зает с други мисли или без да се интересуваши от съдържанието на мислите си, е равносилно на това, да отвориш вратата на равнодушието, студенината и безразличието. Трябва да следим зорко за подобни прояви на отпадане в сърцата си.

Най-накрая, духовно обновените изпитват удовлетворение от поклонението, защото знаят, че по този начин прославят Бога, а това именно е главното предназначение на поклонението. Исус изразява същото пределно ясно и в примерната молитва, която заръчва на апостолите да използват (Матей 6:9-13). Тя блика от желание да бъде изявена Божията слава по земята. Като вярващи нашата сила и духовно благополучие зависят от отговора на тази молитва. Нашата любов към Бога е онова,

което ни подтиква да копнеем за разкриването на Неговата слава. Ето защо вярващите се наслаждават да вършат нещата, които я откриват.

Всички, които отиват на богослужение без подобно желание, няма да изпитат никакво удовлетворение от събитието, освен незначителното удоволствие от мисълта, че като се покланят на Бога те издигат себе си в Божиите очи, а това, както видяхме, е голяма заблуда.

16 ИЗРАСТВАНЕ В ДУХОВНАТА НАГЛАСА

Вече видяхме, че понякога животът на хората се променя от определени обстоятелства, през които преминават. Подобни изменения се различават от измененията, причинени от духовното обновление. Също така се спряхме и на част от различията между тях (глави 12,13 и 14). Една от най-големите разлики, на която смятам да се спра сега е, че истинското духовно обновление се получава чрез вяра. Другите видове промени почиват на основата на въображението.

Истинското духовно обновление става под ръководството на вярата. Тоест вярата подсказва на вярващия какво да обича. Всяка стъпка, която не е породена от любов, обучена от вярата, не принадлежи на духовната нагласа (Евреи 11:6). Хора, които са разобличени за своята греховност пред Бога, но не притежават вяра в Христос за спасението си, съвсем скоро или ще забравят за изобличението, или ще прибягнат към някакво суеверно поведение, представяйки си, че със собствени усилия могат да отмахнат вината си.

Вярата е средство, чрез което вярващите разбират и обичат духовните истини, в които обикновеният човешки разум не вижда нищо привлекателно (Еклесиаст 1:17-19). Оттук, колкото повече проумяваме чрез вяра, толкова по-силно расте нашата любов и посвещение на духовната истина. Ставаме по-духовни (II Коринтяни 3:18). Както восъка приема и запазва образа на печата, така и вярващите започват да приличат на това, което обичат. Сравнете онези невярващи, за които пише Петър, чийто похотлив изглед издава обичания от тях грях (II Петрово 2:14). Ние се преобразяваме в това, което обичаме -- без значение дали е добро или порочно.

Понякога може да изглежда, че нашият напредък в духовното мислене е твърде бавен. Любовта ни към духовното е като храст в пустинята, който едва доловимо расте. Това може да се дължи на факта, че сме доволни от сегашното си ниво на духовност. Вярваме, че сме новородени (и това може да е истина), но не полагаме никакви усилия, за да израстваме, за да ставаме по-святи, и по-христоподобни. Подобно на беглец, който бяга от проблемите в една страна, само за да влезе в границата на съседната и да бъде малко по-добре от преди.

Благовестието обещава прощение на греховете на вярващите и още нещо -- обещава мир, радост, духовна сила, увереност и светла надежда. В своя духовен път много християни отиват малко по-далеч от прощението. Те постъпват глупаво като се задоволяват с малкото, когато пред тях лежи много. Това е повече от глупаво, защото да се задоволиш с малкото, когато можеш да имаш много, е отричане на учението на Спасителя, че дребното синапово семе ще се превърне в огромно дърво. Тяхното поведение също така отрича чудесните обещания на Стария Завет, които говорят, че царството на евангелската благодат ще бъде прекрасно (Псалм 92:13-15; Исаия 40:28-31).

Липсата на растеж е равностойно на презрително отношение към благодатта, мъдростта и верността на нашия Бог, който ни обещава да преживеем голяма слава. Освен това то е белег на неверие и егоизъм. Приемаме прощението, но няма да посветим себе си на нищо повече! Нима подобно отношение не позори благовестието? Нима не кара света да се отнася с присмех към християните?

Нека наблегна, че не бива да се очаква такова отношение на задоволство от нищожната духовна опитност да породи чувство на духовен мир. Израстването в духовния начин на мислене е трудно, но често трудността възниква от факта, че искаме да запазим в живота си несъвместими с духовността неща. С други думи, трудностите идват от самите нас, а не от духовността. Ние не желаем да отхвърлим всяка тежота (Евреи 12:1).

Трудността може да се дължи и на това, че постоянно мислим за началото на своя духовен път и не полагаме усилия да продължим напред (Евреи 5:12-14). Освен това тя може да се породи и от наличието на грехове вътре в нас. Имам предвид неща като безгрижие, пренебрежение, мързел или отдаване на определен лош навик. В такива случаи напразно ще търсим духовния растеж. Тогава имаме нужда не от освежително пиене, а от сериозна операция!

Тъй като става дума за по-сериозен спад в духовната нагласа, трябва да се спра на един-два въпроса. Например хората често се заблуждават за сериозността на подобни кризи. Те сами се уверяват, че са само под влиянието на някой грях, но в същото време отговарят на всички останали духовни изисквания. Но един грях, в който съзнателно се търси удоволствие, разрушава душата, колкото хиляди грехове (Яков 2:10-11). Във всеки случай човек не е в състояние да се ограничи само в един грях. Погрешно е и да се предполага, че можеш истински да обичаш Бога, като същевременно допускаш определен грях в живота си (I Йоан 2:15). Там, където Бог не е обичан повече от всичко, Той изобщо не е обичан. Също толкова неправилно е да се приема, че макар да си позволяваме да съгрешаваме сега, по-нататък ще престанем. Онзи, който сега не желае да избягва всеки грях, не е истински готов да го избягва и вероятно никога няма да го остави.

Тази самозаблуда е сериозна, защото се стреми да замъгли опасните сринове в духовното мислене. Измамата се появява от самата същност на хората, а не отвън и следователно е признак на поквара. С предположението, че един ден ще поправят проблема, такива хора разкриват колко малко съзнават опасността, в която се намират. Възстановяването след отдръпване от вярата е най-трудното нещо, което е по силите на един християнин.

Сега нека да дам няколко съвета на онези, които жадуват да излязат от духовната криза. Ако започнете с припомняне на “първата си любов” и я сравните със сегашното си положение, ще бъдете подтикнати да се върнете при Бога. Бог помни тази “първа любов” с радост (Еремия 2:2) и ако го осъзнаете то ще ви насърчи. Много от светиите в Стария Завет -- и особено псалмопевецът -- се насърчават в изпитанията, като си припомнят миналите благословения (виж напр. Псалм 42:4).

Ако не израствате духовно, тогава или Бог никога не е работил в душата ви, или чрез пренебрежение към духовното толкова сте закоравели, че вече обикновените начини не са подходящи, за да ви възпират от отстъплението. Тук нямам предвид ситуациите, при които хората са доволно от състоянието си. Загрижен съм да помогна на тези, които тъгуват и са обременени от своя духовен срив.

17 ДУХОВНА КРИЗА

В предишните глави казах, че неуспехът в духовното израстване може да се дължи на нашето самодоволство! Но за духовната нагласа съществува един по-голям враг дори и от мързела. Това не е просто липсата на растеж, а духовния упадък.

Голяма част, ако не всички, които се новораждат, започват живота си на християни с голям ентузиазъм. Бог обича да вижда тази “първа любов”. Но понякога очевидната жизненост не е породена от обновена от Святия Дух душа, а от частично разпалено въображение. Когато годините на тези хора напреднат и те научат мъдростта на този свят, тяхната духовна нагласа залянява. Нека да разгледаме няколко форми на духовна слабост.

Слабостта може да се появи в резултат на изкушение. В трудности и изпитания вярващите могат да започнат да мислят, че Бог ги е изоставил (Исая 49:14). В действителност Той не ги е изоставил (Исая 49:15). Те са като пътник в нощта, който поради тъмнината се страхува, че е сбъркал пътя, като всъщност продължава да върви по верния път, макар и да не го вижда. Но това не е от сериозните видове упадък, за които възнамерявам да говоря.

Също така, като че ли по-сериозен е въпросът за загубата на физически способности у вярващия, която води до неспособност за изразяване на духовната любов. Това често се наблюдава при вярващите с приближаване на старостта. Но ако те са истински вярващи, подобна загуба не би представлявала проблем. Фактът, че вече не могат да правят онова, което са правели преди, е бремене за тях. Но намаляването на външната активност не означава намаляване на вътрешната наслада от святостта. В зрелите години се разкриват качества, като мъдрост и прозрение, така че обичайната загуба на външно изразените способности не е опасна.

Ако забележим, обаче, че у един възрастен вярващ нараства любовта към нещата от този свят, това не е от неговото съзряване, а от растящата сила на греха, който не е нищо друго, освен оскърбление за Господ Исус Христос и Святия Дух. Той може да доведе до възпитателно наказание от страна на Бога. Тези хора непременно ще загубят своята увереност, че са праведни пред Бога. А подобно явление може дори да покаже, че те никога не са били истински християни (Йоан 15:6).

Помислете, първо, каква мъка и скръб ви е донесла загубата на духовната ви жизненост. Това ще породи омраза към кризата. После си припомнете, че макар Писанието да съдържа много остри думи срещу отстъплението от вярата, то също така включва и специално насърчение и обещания за тези, които се върнат при Бога (Еремия 3:12-14; Осия 14:4).

Накрая, бъдете настойчиви и старателни в стремежа си да възстановите духовната си нагласа сега. Днес може да е единствената ви възможност да го сторите! Радвайте се, че душата, която веднъж е обновена от Святия Дух, може да стане духовна. Първото обновление прави възможно възстановяването на душата отново и отново.

18 ПРИМЕР ЗА ДУХОВЕН УМ

Най-големият ни пример за духовен начин на мислене е Исус Христос (Филипяни 2:5). Наш дълг е като Исус Христос да бъдем направлявани от духовното мислене. Не смятам, че е възможно да се достигне подобно ниво на духовност без внимателно изучаване как е разкрит ума на Христос в Писанието.

Библията трябва да е нашето практично ръководство за изграждане на навика да мислим духовно. В нея е всичко, което трябва да знаем, както за вътрешните усилия за обучаване, така и за външните начини за изразяване на духовната нагласа. Когато указанията на Писанието се пренебрегват, истинските пътища към духовността се изместват от всевъзможни странни и глупави представи. Изглежда е по-лесно да убедиш хората да възприемат глупави суеверия и лишени от смисъл обреди, отколкото да се покоряват на заповедите, дадени от Бога.

Но даже искреното следване на библейското учение не може да доведе вярващите до духовното съвършенство (Филипяни 3:12). Тогава колко близо до съвършенството можем да стигнем? Ще спра на две неща.

Можем да достигнем до състояние, когато при всяка възможност сме готови да се радваме на духовните неща. Винаги трябва да сме гладни за тях. Ако небесните неща ни се струват несладки и безвкусни, тогава сме духовно болни. Нямам предвид удоволствието при представяне на духовните неща като съществени -- представянето зависи от дарбите на представящия. Става дума за вкуса на самите духовни неща, които винаги трябва да ни се услаждат. На гладния и горчивите треви се виждат сладки!

Също така, когато чрез вяра достигнем до разбирането, че имаме определени задължения, трябва да сме готови да изпълняваме всички тях.

В случая с тези, чийто живот е променен от някакви обстоятелства, а не от обновлението на Святия Дух, положението е много различно. По всяка вероятност те винаги ще изпитват глад за духовна храна (I Коринтяни 2:14). Лесно ще се поддават на суеверия и измислени учения, които не са библейски (Колосяни 2:18-19) и ще ги отведат към неправилно поклонение.

Това са причините, за да има толкова много лъжеучения и дори идолопоклонство в християнския свят. По някаква причина умовете на хората са повлияни от друго, а не от Божията благодат, както видяхме по-рано (глава 13). Те пренебрегват единственото, което са длъжни да следват, т.е. Писанието, и тяхната религия достига нивото, което небиблейските умове могат да оценят.

Дори и при истинските християни винаги съществува риск всяка грешка в духовното мислене да ги отведе към началото на тяхното отпадане. Тях ще ги съхрани само истината, че духовното обновление прави Христос привлекателен за тях. Както всичката светлина и топлина идват от слънцето, така и цялата духовна нагласа идва от Него.

19
КАКВО ПРАВИ
ДУХОВНИТЕ НЕЩА
ТОЛКОВА ЖЕЛАНИ

Ние обичаме това, което ни се струва най-желано. Искам да попитам: какво в духовните неща привлича любовта на вярващите? Истинската духовна нагласа има определени основания, за да обича Бога! Някой хора знаят защо обичат земните неща, но не могат да кажат защо изповядват, че обичат Бога! Други ще ви кажат, че обичат Бога заради облагите, които получават от Него (Йов 1:9-11; Йоан 6:26). Някой се преструват, че Го обичат, защото ги е страх от Него; други изпитват удоволствие от гледката и звуците на църковните церемонии.

За истинските вярващи всичко, което Бог прави в Христос и чрез Духа Си е добро и красиво. И когато те с радост открият, че Бог съответства на духовните им потребности, тогава Неговата доброта и красота стават още по-желани.

Привлекателността на духовните неща нараства, когато осъзнаем, че те съответстват на нашите потребности повече от всичко останало в този живот (Псалм 19:10; 119:72; Притчи 8:11). Страхувам се, че ако се самооценяваме по този показател, често се виждаме, че не отговаряме на изискването. След като хората отдават много повече от своето време и сили, за да постигнат благополучие на земята вместо да развият духовното си мислене, не мога да разбера защо си мислят, че обичат Бога истински.

Насладата, изпитвана от духовните неща от вярващите, става още по-голяма, когато се осъзнае, че тя има един неизчерпаем източник. Всичко земно има своя край. Земните наслади са временни. Но духовната наслада, извираща от Бога е безкрайна и вечна. Тази истина прави духовното по-привлекателно от всичко останало!

Освен това, Божиите действия в Христос чрез Неговия Дух по отношение на вярващите са изпълнени с мъдрост (Римляни 11:33; I Коринтяни 2:7; Ефесяни 3:10). Духовните истини, разкрити от Бога в Библията, притежават чудесен порядък и стойност. Интелигентните хора винаги се възхищават на мъдростта, но за вярващите знанието, че Божията мъдрост е намерила начин да ги спаси от греховете им, носи допълнителна прелест. Тя е голяма притегателна сила за душите им, макар невярващите да не съзират красотата в благовестието.

По-нататък, до голяма степен специалната красота на духовните неща се състои в това, че мисленето за тях прави вярващите по-добри хора. Хората, които са подвластни най-вече на своите физически сетива, рано или късно заприличват на животни, а не на човешки същества. Начинът да се възвисиш е като мислиш за възвишеното (Фил.4:8)! Да се научиш да обичаш красотата на духовното е пътят към притежаване на част от неговата красота. Не твърдя, че вярващият може да стане съвършен в този живот, а че духовната нагласа е пътят към съвършенството.

Накрая, насладата от духовните неща, която вярващите могат да изпитват сега е предвкушане от бъдещото им небесно блаженство. Сега го усещат отчасти, а после ще го изпитат изцяло; сега е просто вкушане, а после ще бъде пълнота! Нашето наслаждение в Бога сега е наслада, която няма равна на себе си, защото не съществува друга радост, която да носи предвкушане на рая.

20

КАК ДА СТАНЕМ ДУХОВНО МИСЛЕЩИ

Време е да разгледаме някои практични начини как да станем духовно мислещи. Има няколко необходими условия, които трябва да се изпълнят.

Като начало, нашата любов към духовното трябва да е постоянна. Привързаността ни към определен предмет зависи от това доколко той извиква любовта ни. Ясно е, че ако искаме да развиваме духовното си мислене имаме нужда от една стабилна любов към духовните неща.

Отсъствието на подобна любов може да се дължи на няколко фактора. Например, ако в резултат на трудни житейски обстоятелства, вместо истинско духовно разбиране на материята, е имало само умствено одобрение, то при подобряване на обстоятелствата любовта към духовните неща ще изгуби своята значимост.

Освен това, хората, които не са истински обновени от Божия Дух, скоро започват да намират християнските задължения за уморителни, въпреки че в началото са привлечени от тях. Тези задължения започват да се сблъскват с естествените човешки отношения, които продължават да им въздействат.

В такъв случай нека никой от нас не се задоволява с една променлива любов към духовното. В тази област много хора се заблуждават. Пътят към духовната нагласа е непоколебима, постоянна любов към духовните неща (I Коринтяни 15:58).

Неизменната любов към духовните неща се поощрява, когато вярващите ги харесват. Вкусът на храната ни кара да искаме да ядем. Духовните неща са търсени, когато вярващите разбират, че те съответстват на техните потребности. Духовният “вкус” на духовните неща кара вярващите да ги желаят.

Ако хората са открили радост в това, че духовната истина се отнася конкретно за тях, те ще копнеят за повече, особено във време, когато като че ли насладата трудно се усеща. Телесната болест може да причини загуба на физическия ни апетит. Същото е и със здравето на душите ни, ако някакъв грях ни донесе духовна болест, тогава ще загубим сладостта на духовните неща. Но вярващите се стремят да възстановят здравето си и да се радват на миналите преживявания, когато духовните задължения и истини са били нещо добро.

Запомнете също така, че постоянната любов към духовното се стимулира от честото ни мислене за него. Никога не бихме предположили, че един човек изпитва искрена любов към нещо, за което мисли рядко. Колко много хора се преструват, че обичат Бога, при все че рядко се сещат за Него и никога не размишляват за словото Му!

Истинската непоколебима любов към духовните неща е в състояние да се съпротивлява на всяко изкушение, което ни подтиква да обичаме повече нещо друго. Изкушенията имат успех само ако им отдадем своята любов. Понякога Сатана поставя нечестиви мисли направо в съзнанието ни, но изкушенията са насочени главно към областите на нашите предпочитания. Това, което владее любовта ни, владее и нас.

Случва се да спорим, че не е грешно да обичаме земните неща, да отдаваме любовта си на друго “само този път” или само на това нещо. Понякога страхът, че ще ни се отнеме земното или дори живота, изглежда имат по-голямо влияние върху нас, отколкото любовта ни към духовното. Само силната неизменна любов към Божиите неща може да ни спаси от поддаването на изкушения като тези. За да устоим, трябва да се молим пламенно, да бдим зорко за греха, да вървим с вяра и да изпитваме себе си всеки ден.

Предимството на твърдата и постоянна любов към духовните неща, че с нея можем по-добре да устояваме на натиска на невярващия свят около нас. Всеки, който се

захване с някаква важна задача, често мисли за нея и не си губи времето, като занимава мислите си с други, по-маловажни въпроси. Необходимо е неотклонно да следим всичко, което привлича физическите ни сетива и въображение, защото така ума ни се завлича далеч от духовното (Римляни 6:13). Съгласуваната и непрестанна любов към духовните неща е единствения път, за да държим под контрол онова, което ангажира съзнанието ни.

21 ЖИВОТ И МИР!

Това, което ни остава сега след нашето проучване на думите на ап. Павел, е да разберем как нашата духовна нагласа носи живот и мир. Ще го разгледаме в две части: първо, какво се разбира под живот и мир и второ, как духовната нагласа може да представлява и двете.

Духовният живот на вярващите съдържа три огромни привилегии. Първата е привилегията да бъдат оправдани в Божиите очи (Римляни 5:17). Вярващите получават правото на вечен живот. След това е привилегията да притежават нова любов към духовното (Римляни 8:9). С помощта на силата на този нов вътрешен живот вярващите започват да се освещават и да израстват в святост. Святостта е плодът на новия живот в душата, съживена от Бога, и доказателството, че новият живот е получен. На трето място идва радостта от реалното всекидневно практикуване на този нов начин на живот. Утехата от това преживяване осмисля живота на християнина. Това според мен иска да каже Павел с думите, че копнежа на Духа е живот -- той има предвид, че той е източникът на радостта в живота.

И мир... за вярващите е приготвен двоен мир. Те са в мир с Бога, защото заради Христос Бог ги счита за праведни. Той вече не е във вражда с тях. Освен това има и мир, който е плод на живота на Духа в тях -- щедро и спокойно отношение на ума към другите хора и към житейските обстоятелства (Галатяни 5:22-23). Този мир е огромен източник на сила за вярващите, когато страдат, когато се тревожат или са преследвани (Псалм 119:165). Да познаваш от опит превъзходството на всички духовни неща означава да си в състояние да понесеш трудностите в живота спокойно (Йоан 16:33).

А сега към нашия втори въпрос -- как духовната нагласа може да бъде едновременно живот и мир?

Предлагам някой отговори на този въпрос. Духовната нагласа е единственото средство, чрез което вярващите могат да съхранят своето усещане за Божията любов към тях. Въпреки, че спасението ни е единствено по благодат от Бога, а не чрез нашите усилия, последващото наслаждение в спасението изисква нашия упорит труд по прилагане на духовността. Безотговорността в тази област означава да изгубим смисъла на живота и мира (Песен на песните 5:2-3).

Причините, поради които духовната нагласа е толкова съществена в тази връзка, са, че тя е единственото отношение на ума, при което получаваме Божията любов, единственото отношение, което знае как да използва правилно духовните привилегии и единственото отношение, което може да ни предпази от властта на греховните влияния. Ясно е, следователно, защо липсата на стремеж да имаме духовно мислене е равностойно на загуба от радостното усещане от притежавания живот и мир.

От друга страна, духовната нагласа е единственият начин за изпълнение на християнските ни задължения. Ако умовете ни не са повлияни най-вече от духовното, вниманието ни много лесно може да се отклони в друга посока. Чувството за вина

поради нашата греховност може така да ни обезвери, че да не успеем да запазим своята духовна нагласа.

Без твърдо и постоянно духовно отношение на ума лесно можем да се уморим, дори от духовните си задължения. Когато определено нещо носи постоянна радост, то никога няма да доведе до умора -- най-малкото няма да се появи желание за отказване от съответните дейности.

Духовната нагласа е единственото, което прави човека винаги готов да реагира във всяка ситуация като Христос. Ако в нашите християнски задължения ни води обикновеното чувство на дълг, от тях няма да извлечем живот и мир. Нужен е ентузиазъм, а той идва само от духовното отношение на ума.

Накрая, безспорно духовната нагласа е най-близкото познаваемо на земята нещо, което говори за състоянието на небето. Като обновява душите ни, Светия Дух започва да ни прави като Христос, един процес на растеж, който завършва, когато стигнем при Него в слава. Така духовната нагласа сега е възможно най-доброто предвкусване на времето, когато ще бъдем свършени!

Така че трябва да е истина, както казва апостолът, че “умът, контролиран от Духа, е живот и мир” (Римляни 8:6-букв.).

